

GRENLAND OVERFORMYNDERI

Justisdepartementet
Lovavdelingen
Postboks 8005 Dep
0030 OSLO

Kontoradresse: Kongensgt 31
Postadresse: Postboks 360, 3701 Skien
Mail: overformynderiet@skien.kommune.no
Telefon: 35 58 10 00
Telefaks: 35 58 10 88
Org nr: 938 759 839
Kontortid: Man-ons og fredag
Kl. 09-14.30

Deres ref:

Vår ref : Tverråen

Dato : 03.05.11

HØRINGSUTTALELSE NY VERGEMÅLSFORSKRIFT

Grenland overformynderi er et interkommunalt overformynderi for kommunene Skien, Porsgrunn, Siljan og Drangedal.

Nedenfor finner dere våre kommentarer til de enkelte bestemmelsene i forskriften samt enkelte av lovendringsforslagene.

Kommentarene følger forskriftens rekkefølge.

Til § 1 Fylkesmannens opplærings-, veilednings- og bistandsplikt

Grenland overformynderi er enig i at opplæring av vergene er viktig og helt grunnleggende for at vergene skal gjøre en god jobb med ivaretagelsen av den vergetrengendes interesser. Alle verger har behov for en generell grunnopplæring når de blir oppnevnt. Utover dette vil det være behov for opplæring, veiledning og bistand fra fylkesmannen i en del situasjoner som kan dukke opp underveis i vergeoppdraget. Vi er derfor enig i at mye av opplæringen må skje underveis og tilpasses det enkelte oppdrag.

Vårt overformynderi oppnevner i dag hjelpeverger omtrent daglig. Når hele fylket blir ett vergemålsdistrikt vil det innebære et stort antall oppnevninger. Det vil ikke være praktisk mulig å gjennomføre kurs / møte for den enkelte verge i forbindelse med oppnevningen. Opplæringen må derfor nødvendigvis måtte basere seg på muntlig informasjon i forbindelse med oppnevningen kombinert med god og lettfattelig skriftlig informasjon som man får tilsendt sammen med oppnevningen. Man må forutsette at hjelpevergene setter seg inn i denne informasjonen. Et forslag er også at det utarbeides et opplegg for et fast årlig kurs for hjelpeverger og det kan evt også avholdes temamøter ved behov.

Til § 2 Fylkesmannens tilsyn med vergene

Det tilsyn som foregår med hjelpevergene i dag er i hovedsak gjennom kontroll av hjelpevergeregnskap og via henvendelser og bistand som hjelpeverge ber om i ulike saker gjennom året. Videre får vi en del ganger henvendelse fra ansatte i kommunalt hjelpeapparat, som for eksempel primærkontakter, eller fra pårørende samt klientene selv. Vi undersøker da de konkrete henvendelsene som kommer opp. Det er imidlertid mange klienter vi ikke hører noe om / fra i løpet av året, og det blir derfor i hovedsak gjennom regnskapet at overformynderiet kontrollerer disse hjelpevergene.

Slik ordlyden er i den foreslåtte forskriften legges det opp til at fylkesmannen "løpende skal følge med på" vergens utførelse av hjelpevergeoppdragene gjennom året. Grenland overformynderi mener at dette ikke er mulig å gjennomføre i praksis for alle klientene. Det er mange klienter som vi ikke hører noe om i løpet av året. Det vil neppe være kapasitet til å drive noen form for løpende undersøkelser på eget initiativ fra fylkesmannens side i disse sakene gjennom året, med mindre man øker bemanningen vesentlig. Grenland overformynderi foreslår derfor at ordlyden i § 2, 2.ledd endres slik at "løpende følge med på" fjernes, idet dette kan forstås dit hen at fylkesmannen løpende skal ha oversikt over alle vergers utførelse av hjelpevergeoppdraget.

Til § 3 Tilsyn med uskiftebo der arving er under vergemål

I dag får overformynderiene melding fra tingretten om alle uskifteboer som har umyndige arvinger. Er gjenlevende ektefelle verge, oppnevnes setteverge. Uansett hvem som er verge / setteverge for de umyndige under uskifte, sender overformynderiene en orientering om regelverket til dem, samt kopi av uskiftemeldingen med fortegnelse over uskifteboet. På denne måte får vergen en oversikt over hva som er i boet bla av eiendom, noe som vil kunne være vesentlig for å kunne ivareta den umyndiges interesser i uskifteboet. Vi mener derfor at det også bør tas inn at det skal sendes kopi av uskiftemeldingen til vergen, sammen med orienteringen om regelverket.

Grenland overformynderi foreslår at det også tas inn en kort bestemmelse om at "Når en arving blir myndig, skal fylkesmannen sende en kort orientering om at vedkommende er arving i et uskiftebo". Dette fordi vår erfaring er at det er de færreste unge voksne som er klar over sin posisjon som arving i uskiftebo og de reglene som gjelder for dette og at de har hatt en setteverge under uskiftet frem til myndighetsalder.

Til § 4 Organisering av vergeberedskap

Dette vil særlig dekke et behov for rask oppnevning av setteverge ved dommeravhør av barn. Noen ganger er fristene for slik oppnevning meget kort, bare noen timer eller en dag, men i praksis har vi sjelden hatt problem med å skaffe setteverge, problemet er heller at det er kort tid for overformynderiene til å lage oppnevningsvedtak / registrere inn saken. Advokater tar på seg slike saker, og også andre faste verger i dag. Uansett hvem som deltar i slik type ordning, vil vedkommende kunne være belagt med andre møter, reiser etc, slik at de berammede møtene ikke passer. Overformynderiene og senere fylkesmannen må nødvendigvis ringe litt rundt, men dette ordner seg alltid. Mange ganger får overformynderiene også forslag fra politiet om hvem som kan være setteverge. Grenland overformynderi kan således ikke se at det er behov for å forskriftsfeste en egen bestemmelse om vergeberedskap, da det sier seg selv at man må kunne oppnevne verge på kort tid i hastesaker. Det er jo slik i dag også.

Et annet spørsmål er hvem som skal dekke kostnadene til vergen. I denne typer saker kan man legge til grunn at de umyndige er ubemidlet. Dette går i dag ikke klart frem noe sted i lovverket om det er overformynderiene (fylkesmannen), domstolene eller politiet. Dette har vært en kilde til mye diskusjon mellom etatene, og bør derfor slås klart fast i forskrift.

Til § 7 Regnskapsplikt for eiendeler underlagt fylkesmannens forvaltning, sammenholdt med § 24 – frist for hjelpevergeregnskaper

Grenland overformynderi ser at det er foreslått samme frist for avleggelse av fylkesmannens regnskap som dagens lov har. Vi har hvert år vært nødt til å søke om utsettelse av denne fristen, i likhet med så å si alle overformynderiene vi er i kontakt med. Dette som følge av at det blir altfor kort tid til å gjennomgå hjelpevergeregnskapene, da disse jo skal vedlegges hovedregnskapet. Gjennomgang av hjelpevergeregnskapene er en meget omfattende og tidkrevende arbeidsoppgave, som kommer i tillegg til den daglige driften av overformynderiene. Vi mener derfor at tidsfristen bør settes til 1/7, evt. at det må være mulig og kurant å søke om/ få utsettelse på avleggelsen slik som i dag. Hvis ikke må bemanningen hos

fylkesmannen kunne økes vesentlig i denne perioden. Det vil rett og slett ikke være mulig å gå gjennom hjelpevergeregnskapene i løpet av en måned. Ikke alle hjelpeverger holder fristen og ikke alle sender inn fullstendige opplysninger i første omgang. Bemanningen hos fylkesmannen blir neppe større enn dagens bemanning i overformynderiene, og denne er i utgangspunktet beregnet på den daglige driften.

Til § 11 Revisjon og desisjon

Fylkesmannen skal gå gjennom hjelpevergeregnskapene og disse skal revideres sammen med hovedregnskapet. Menes det i forskriften at Den sentrale vergemålsmyndigheten skal ha innsendt alle hjelpevergeregnskapene? Det vil neppe være behov for en ny gjennomgang av alle disse og vi stiller oss spørrende til om vergemålsmyndigheten vil ha kapasitet til å gå gjennom hjelpevergeregnskapene på noen måte.

Til § 13 Nærmere regler om begjæring av vergemål

Vi foreslår at denne bestemmelsen også bør omfatte generelle regler for hva en begjæring om verge skal innholde, ikke bare at begjæringen skal være begrunnet. Vi synes det hadde vært naturlig å ha en helhetlig bestemmelse om hvilke opplysninger begjæringen skal inneholde. For eksempel personalia til den som skal ha verge, samtykke fra denne om mulig, behovet / begrunnelse for søknad om verge og på hvilke områder det antas at personen har behov for bistand og evt. om det antas å være behov for hel eller delvis fratakelse av rettslig handleevne. Dersom det foreligger forslag til hjelpeverge bør også dette fremgå. Videre bør det opplyses om nære pårørende om man har kjennskap til dette, og disse bør også samtykke på skjemaet slik at man ser om de er kjent med søknaden. Vi legger til grunn at det utarbeides et felles skjema som i størst mulig grad skal brukes.

Videre mener vi at det i paragrafen også bør stå at legeerklæring på nærmere fastlagt skjema skal vedlegges søknaden.

Vi viser til våre kommentarer til § 15 nedenfor for nærmere begrunnelse for noe av dette. Selv om fylkesmannen må ha rett til å innhente opplysninger, må det være slik at disse i utgangspunktet skal fremgå / vedlegges begjæringen.

Til § 15 Nærmere om fylkesmannens rett til å få fremlagt dokumentasjon mv.

Praksis i dag er at legeerklæring kreves vedlagt begjæring om oppnevning av hjelpeverge og overformynderiet får således denne tilsendt sammen med legeerklæringen. I mange tilfeller får vi kun en legeerklæring og i denne ligger implisitt en begjæring om oppnevning av hjelpeverge. Det er således ofte fastleger som begjærer oppnevnt hjelpeverge. Det er sjelden vi får en begjæring uten legeerklæring vedlagt, da det fremgår av begjæringsskjemaet at legeerklæring skal vedlegges. Dette er en ordning som fungerer godt og er innarbeidet i dag.

Vi er litt usikre på hvordan § 15 er ment å forstås. Vi legger til grunn at bestemmelsen bare omfatter fylkesmannens *rett* til å kreve fremlagt opplysninger. Det vil ikke være praktisk om det er slik at fylkesmannen skal innhente all dokumentasjon i disse sakene. Det vil i så fall bli et betydelig merarbeid for fylkesmannen. Som nevnt under § 13 bør legeerklæring som hovedregel forutsettes sendt inn sammen med begjæring og andre opplysninger i saken slik det gjøres i dag.

Når det gjelder betalingen har vi aldri har fått fremlagt noe krav om å få dekket utgifter for legeerklæring i forbindelse med søknad om hjelpeverge, verken når den sendes inn på forhånd eller når overformynderiet

evt. må ta kontakt med lege for å få utfyllende opplysninger. Vi har heller ikke hørt at legene tar seg betalt for dette i dag. Etter det vi har forstått har legene i hovedsak skrevet erklæring / begjæring i etterkant av en konsultasjon og klienten har ikke blitt ytterligere belastet for dette.

Vi støtter imidlertid at det utarbeides en mal for hvilke opplysninger som skal inn i legeerklæringen og at denne bør brukes også utenom de tilfeller hvor fylkesmannen må innhente erklæring / ytterligere opplysninger.

Dersom departementet velger å opprettholde forslaget om betaling, bør det gjøres unntak for tilsynsleger på sykehjem / sykehusleger som opptrer på vegne av en helseinstitusjon.

Til § 16 Vilkår for lån fra midler som tilhører person under vergemål

I overskriften bør det kanskje heller hete "...lån av midler..."

Noe som alltid er oppe til diskusjon i slike saker er hvorvidt lånet skal være rente- og / eller avdragsfritt i låneperioden. Dette gjelder særlig saker om lån til bolig hvor en umyndig skal bo sammen med sin familie, og tanken er da at dette er barnets bidrag til sin egen oppfostring, jf barnelovens regler. Vi legger til grunn at departementet lar det være opp til fylkesmannen å vurdere dette i det enkelte tilfelle, ettersom det ikke er nevnt noe om dette i forskriften.

Til § 18 Godtgjøring til verger

Det er viktig at begrepene i bestemmelsen blir avklart. Slik vi forstår "faste verger" er dette ment verger som har vergemål som næring helt eller delvis, herunder også advokater. Et bedre uttrykk er kanskje å bruke betegnelsen "profesjonelle verger". "Alminnelige" verger er alle andre som har en tilknytning til personen eller personer som bare ønsker å yte en samfunnsinnsats, men som ikke har dette som noen del av sitt daglige arbeid. Disse har enkeltstående / få oppdrag.

Slik praksis fungerer i dag får alle profesjonelle verger godtgjørelse. Det gjør også de enkeltpersoner som yter en innsats for andre, men som ikke har dette som næring, hvis disse krever det og det finnes rimelig. Det er imidlertid bare helt unntaksvis at familiemedlemmer får godtgjørelse.

Grenland overformynderi mener det ikke er grunn til skille på verger annet enn på nærstående. De personer som tar på seg enkeltstående / få vergeoppdrag gjør i utgangspunkt en like god og viktig jobb som de personer som har dette som næring, såkalte faste verger. Disse oppdragene kan være like arbeidskrevende som de oppdrag som gis faste verger. Vi foreslår derfor at det i § 18 ikke skilles på alminnelige og faste verger, men at bestemmelsen heller bruker en nøytral betegnelse, "oppnevnte verger".

Når det gjelder satsene synes vi at disse er i laveste laget. Det er mange oppdrag som er krevende og det kan bli vanskelig å få verger til å ta på seg disse oppdragene for en slik fast pris. Vi tror derfor at det nok må legges til grunn at mange verger vil måtte avlønnes etter unntaksregelen og få timebetaling i stedet.

Det vil som hovedregel være stor forskjell på arbeidsmengden til en verge om man har ansvar for økonomi eller ikke. Vi mener satsene bør gjenspeile dette enda mer.

Til § 19 Godtgjøring til nærstående

Bestemmelsen kan evt legges som et nytt siste ledd under § 18 slik at man får en paragraf om godtgjøring.

Til § 20 Dekning av vergens utgifter

Med unntak av kilometergodtgjørelse er det stort sett bare de verger som ikke får godtgjøring som søker om utgiftsdekning. Forslaget om fast årlig godtgjøring vil være arbeidsbesparende for fylkesmannen og avklarende for vergene, og vi støtter derfor forslaget. Det foreslåtte beløpet synes som et greit utgangspunkt.

Hva angår fastsettelsen av beløpet kan det være behov for å justere dette ved jevne mellomrom og dette burde kunne gjøres uten forskriftsendring. Vi støtter derfor alternativ 1 om at Vergemålsmyndigheten skal fastsette beløpet årlig.

Til § 21 Inntekts- og formuesgrensen for dekning av vergens godtgjøring og utgifter

Grenland overformynderi er ikke enig med departementet i forslaget om inntekts- og formuesgrense for når staten skal betale utgifter til verge.

Vi mener løsningen i dagens vergemålslov er mest formålstjenlig og fungerer godt. Det bør ikke være noen formuesgrense, men i stedet må klienten betale om vedkommende har likvide midler etter at det er avsatt midler til å dekke nødvendige behov. Behovet kan variere fra person til person. Hvis det skal være en formuesgrense bør denne settes mye lavere. Hvis ikke vil utgiftene til dekning av vergeutgifter bli drastisk høyere enn de er i dag. En verge er en tjeneste personene får, og det er rimelig at de også som utgangspunkt skal betale for denne. Mange ganger kan klienten ha en god inntekt, men et høyt forbruk slik at det ikke er midler på konto. Vi har mange klienter som kanskje ikke kan betale hele kostnaden ved å ha hjelpeverge, men som betaler deler av dette selv hver måned ut fra en konkret vurdering av vedkommendes situasjon og da etter en vurdering fra hjelpevergen. Det kan videre variere fra måned til måned hvor mye de selv kan betale av hjelpevergekostnaden. Hvis formuen ligger i bolig, er heller ikke dette likvide midler som kan brukes av klienten der og da, slik at det er vanskelig å bruke formue som en grense.

Det vil også variere mye hvilke levekostnader klientene kan ha ut fra hvor i landet de er bosatt, da for eksempel husleiepriser varierer mye. Det vil derfor kunne være ganske urimelig å binde dette opp til inntektens størrelse.

Vi er enig i at det hadde vært forutsigbart for staten og klientene om det hadde vært faste grenser for dette. Men vi tror altså dagens ordning er mest formålstjenlig og kan ta opp i seg den enkeltes livssituasjon på best måte.

For øvrig bør det kanskje forskriftsfestes en mulighet for staten til å få refundert tidligere betalte utgifter dersom klienten senere får likvide midler etter salg av eiendom. Dette gjøres hos oss bare unntaksvis i dag, for eksempel hvor et salg er nært forestående.

Til § 22 Vergens regnskapsplikt

Grenland overformynderi er enige i at det ikke er nødvendig for verge å sende med alle bilag.

Vi har i dag en løsning med at regnskap ikke behøver å føres, men at kontoutskrifter kan brukes og vedlegges bilag over en viss grense, måned for måned. Selv om vi ikke sjekker hvert bilag, har det vært greit å ha dem tilgjengelig. Vi antar derfor at det nok blir en noe dårligere kontroll dersom ikke bilag sendes med, for det blir et ekstra arbeid for fylkesmannen å måtte be om konkrete bilag i ettertid. Det vil også ta tid i forhold til den korte fristen som er satt på kontroll av vergeregnskapene.

Et "problemområde" er hvor det fremgår mye kontantuttak på kontoutskriften og det for eksempel står at penger er gitt klienten. I slike tilfeller krever vi at klientene skal underskrive på at de har mottatt kontantene. Dersom vi ikke får bilagene inn, har vi ingen mulighet til å vite om pengene rent faktisk er gitt klientene. Skal fylkesmannen innhente alle slike bilag i ettertid? Vi er selvsagt klar over at det å være verge er og blir en tillitssak, og det er uansett ingen garanti for at den innkjøpte buksen eller handleposen er gått til klienten selv om bilag ligger der. Men dette må likevel tenkes nøye gjennom, og det blir vanskelig for fylkesmannen å velge hvilke bilag man skal be om. Kan fylkesmannen bli stilt til ansvar om man ikke ber om et bilag som senere viser seg å være et underslått beløp? Vi stiller derfor spørsmål om det bør stilles krav til at bilag for kontantuttak skal legges ved, da dette også kan ha en forebyggende effekt.

Til § 27 Grensen for hvilke midler som forvaltes av fylkesmannen

Her bør kanskje overskriften endres noe, ettersom bestemmelsen ikke retter seg mot grensen for hvilke midler som forvaltes, men beløpsgrensen for midlene. Vi foreslår derfor i stedet at overskriften kan være "Beløpsgrensen for midler som forvaltes av fylkesmannen".

Departementet foreslår å høyne beløpsgrensen for midlene som skal forvaltes fra 75.000 kr til 2 G.

Grenland overformynderi er skeptiske til at grensen heves. Det er de umyndiges interesser reglene er satt for å ivareta. Vår erfaring er at selv om mange verger er forsiktige med bruk av barnas midler og restriktive med bruken av disse, er det også mange som ønsker å bruke av disse til familiens mer eller mindre felles beste. Vi er redde for at en del barn vil komme til å miste sine midler om grensen heves. Dette som følge av vergens forvaltning eller også faktisk "misbruk" av midlene. Vi ser bla i de tilfeller hvor det er avslag på arv at det er vanskelig å få barnas midler inn til forvaltning da vergene vil bruke dem til annet og selv bestemme over midlene. Vi mener derfor at beløpsgrensen bør ligge som i dag, alternativ settes til kr. 100.000. Det er jo i dag god mulighet til søke om uttak av midler som overformynderiet forvalter for en umyndig og det er heller ingen lang behandlingstid i slike saker. Det er derfor ikke gode nok grunner mener vi til at beløpsgrensen bør endres vesentlig.

Vi mener også at beløpsgrensen bør være en fast sum, og ikke knyttes til G. Det blir litt upraktisk å forholde seg til saker hvor G endrer seg og plutselig midlene ikke lenger skal forvaltes av fylkesmannen likevel. Ikke alle kjenner til G til enhver tid og det er lettere for alle parter å forholde seg til et fast kjent beløp. Så får heller grensen evt justeres i forskriften etter en stund.

Til § 28 Vergens meldeplikt

Her kan det også tas inn at dersom det foreligger omstendigheter som nevnt i lovens § 49, 2. ledd, jf § 95, skal dokumentasjon på dette vedlegges. Det vil spare fylkesmannen for arbeid, for mange verger tar forbehold om forvaltning på midler de selv sparer for barna.

Til § 29 Melding om opplysninger fra skattemyndighetene om mindreåriges formue.

Her synes ordene "om opplysninger" i overskriften å være overflødige.

Det enkleste og mest arbeidsbesparende hadde kanskje vært om slik melding ble gitt direkte til den fylkesmann i det fylket hvor vedkommende er bosatt, i og med at det er fylkesmannen som skal fatte vedtak om forvaltning. Slik gjøres det med arvemeldinger i dag. Dersom skatteetaten mener en slik løsning er vanskelig å få til, er det selvsagt helt i orden at melding gis til Vergemålsmyndigheten sentralt.

Til § 30 Meldeplikt ved forsikringsutbetalinger mv.

I og med at paragrafen dekker alle typer forsikringsutbetalinger og erstatningsoppgjør, bør kanskje ordlyden i første ledd om at det skal gis melding til fylkesmannen om utbetaling av "erstatningsoppgjør", også gjøres mer nøytralt. Ordet "erstatningsoppgjør" kan for eksempel erstattes med "oppgjør".

I høringsbrevet pkt. 8.5 nevnes melding om arv eller gave.

Vi har enkelte kommentarer knyttet til det som står der. Slik situasjonen er i dag får overformyndieriet løpende meldinger fra Skatteetaten når umyndige får arv eller gave som overstiger beløpsgrensen, ved at Skatteetaten sender kopi av arve- / gavemeldingene. Dette er uproblematisk i dag og en slik ordning bør fortsette. Mye kan skje med disse midlene på et år.

Videre vises det til at overformyndieriet skal få melding fra skifteforvalter i dag om arv overstiger beløpsgrensen, jf skifteloven § 39, 2. ledd. Den gjelder jo imidlertid bare hvor det er et offentlig skifte, og det er svært sjeldent. I og med at de fleste skifteoppgjør er private, er det derfor behov for å få meldinger fra Skatteetaten vedrørende dette.

Overformyndieriet får imidlertid melding fra tingretten om alle dødsfall / private skifter hvor umyndige er arvinger, og overformyndieriet følger så opp disse overfor vergene og ber om å få et oppsett over boets aktiva og passiva og fordeling av arven som viser den umyndiges arvelodd når skiftet er ferdig. Dette brukes da som et grunnlag for å vurdere forvaltning av arven.

Det har imidlertid hendt at etterfølgende salg av bolig i et skifte viser at for eksempel eiendommers verdi er langt høyere enn det som er oppgitt i skifteoppsettet, og dette har vi oppdaget når vi har fått arvemeldingen. Det er derfor viktig at arvemelding sendes fylkesmannen fra Skatteetaten slik det gjøres i dag.

I følge Håndbok for arveavgift utgitt av Skatteetaten skal vergene for øvrig ved avslag på arv som tilfaller umyndige, fratas råderetten over midlene for at avslaget skal kunne godkjennes arveavgiftsmessig.

Til § 31 Nærmere om stadfesting og registrering av fremtidsfullmakt

Grenland overformyndieriet er enig med departementet i at det bør være fullmektigen som skal ha ansvar for registreringen av fremtidsfullmakten, da dette er en privatrettslig avtale.

Til § 37 Hjelpevergenes og vergenes plikt til å levere avsluttet regnskap.

Dette er aktuelt hvor ikrafttredelsesdato blir en annen enn 31.12.

Overformyndieriet er uenig i denne bestemmelsen. Vergenes virksomhet pågår uavhengig av overformyndieriets, selv om det heter seg at vergeregnskap skal avlegges samtidig med overformyndieriets regnskap. Vi kan ikke se noen praktisk grunn til at også hjelpevergene må avlegge regnskap ved overgangen til fylkesmannen. For det første er det en meget omfattende oppgave å kontrollere alle regnskapene slik at overformyndieriet rett og slett ikke vil ha kapasitet til dette, særlig også fordi det må påregnes mye arbeid med overføringen av overformyndieriets virksomhet for øvrig i forkant av overflytting til fylkesmannen. Det vil også uansett måtte være fylkesmannen som vil måtte følge opp evt. "funn" i vergeregnskapene. Vi mener derfor det er helt unødvendig å kontrollere vergeregnskapene før 31.12 og at dette i praksis blir en altfor stor belastning på overformyndieriene, samt at det ikke egentlig vil tjene noen funksjon. Det vil også innebære et unødvendig merarbeid for vergene. I en prioritering av oppgaver bør fylkesmannen kunne ta jobben med å kontrollere hele det foregående året på vanlig måte.

Vi foreslår derfor at kun overformyndieriets regnskap blir avsluttet ved overgang til fylkesmannen midt i året. Også § 36. 4. ledd faller da bort.

Andre kommentarer

Endringer i vergemålsloven etc

1.4 Særlig om fylkesmannens rolle etter helse – og sosiallovgivningen

Overformyndieret har hatt en viktig oppgave med å bistå og veilede hjelpeverger og verger på de områder vergene trenger. Denne oppgavene vil også fylkesmannen fortsatt ha. Fylkesmannen vil kunne komme i en dobbeltrolle om vergemålsoppgavene blir for nært knyttet til de avdelinger som har med helse- og sosialsaker å gjøre. Vi mener derfor at vergemålsoppgavene er så vidt forskjellige fra de oppgaver som fylkesmannen har i dag at disse bør legges til en egen avdeling slik at interne habilitetsproblemer unngås i størst mulig grad.

For øvrig mener vi at fylkesmannen bør være den eneste med oppnevningsmyndighet for verger. Dette fordi det er viktig å ha en komplett oversikt over hvem som til enhver tid har verger og fylkesmannen vil også ha nødvendig spesialkompetanse for å behandle disse sakene. Grenland overformynderi har sjelden oppnevningssaker etter de tre nevnte bestemmelsene, kun få i året.

2.1 Overgangsregler for fremtidsfullmakter

Grenland overformynderi mener at dersom en eksisterende fremtidsfullmakt oppfyller vilkårene i loven, bør denne også kunne omfattes av loven. Vi ser ingen grunn til at de tilfeller hvor en person har tenkt gjennom dette og ønsket dette før lovens ikrafttredelse og har gjort dette på en formelt tilfredsstillende måte, skal stilles annerledes enn fullmakter opprettet etter lovens ikrafttredelse. Vi har ikke sett mange slike fullmakter, men vi har sett noen som klart vil oppfylle lovens vilkår. Fullmaktgivers vilje bør respekteres i disse tilfellene.

Endringsforslag til vergemålslovens § 59 e

Vi vil også knytte noen kommentarer til denne bestemmelsen.

Det går frem at fylkesmannen bla skal legge til grunn for vedtaket en samtale mellom saksbehandler og den som er begjært satt under vergemål, med mindre det kan legges til grunn at personen ikke kan forstå hva saken gjelder.

Vi mener denne bestemmelsen går for langt når det gjelder undersøkelsesplikt i forhold til de ressurser som vil måtte brukes på dette. Det vil være vanskelig å avgjøre om en person kan forstå hva saken gjelder. Videre kan det være vanskelig å snakke med personen i telefon og personene kan også være vanskelig tilgjengelige. Ved hundrevis av oppnevninger hvert år, mener vi at det man evt måtte oppnå av økt rettssikkerhet, er for lite sammenlignet med det store ressursbruken dette vil medføre. Vi mener klientene er vel ivaretatt når de selv søker om ordningen, pårørende har uttalt seg, klientene har evt for forhåndsvarsel og at de orienteres grundig gjennom vedtak når dette er truffet og gjennom klageretten / at de kan trekke sitt samtykke tilbake.

Vi foreslår derfor at denne bestemmelsen i pkt. e fjernes. Alternativt bør det i alle fall ikke være noe ubetinget krav om en slik samtale, bare en mulighet om fylkesmannen vurderer at dette er ønskelig i den enkelte situasjon.

Endringsforslag til vergemålslovens § 47

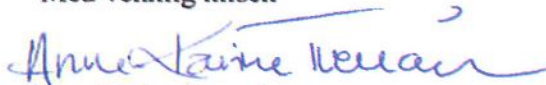
Av forskriftens § 1 fremgår at fylkesmannen har veilednings – bistands og opplæringsplikt.

Vi mener det også bør vurderes om det bør stå noe om motstykket, nemlig at vergene har *plikt* til å motta opplæring, herunder å sette seg inn i den informasjonen de får, samt delta på den opplæring fylkesmannen

finner formålstjenlig. Dette er kanskje selvsagt, men vår erfaring er at vergene ikke alltid er flinke nok til / "gidder" å lese informasjonen de får eller møter på kurs de er invitert til. Det hadde vært en fordel om dette sto klart i lov eller forskrift. Et forslag er å ta dette inn i lovens § 47.

Dersom noe er uklart eller departementet har spørsmål til noe av dette, er det selvsagt bare å ta kontakt med oss.

Med vennlig hilsen

Anne-Karine Tverræn

Fast formann Grenland overformynderi

**GRENLAND
OVERFORMYNDERI**